

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Regulation of students “life-cycle” in the context of wp2 quality assurance policy and strategy development

UKRAINIAN CASE

Удосконалення процедур “життєвого циклу”
здобувачів вищої освіти

Implementation of Education Quality Assurance system via
cooperation of University-Business-Government in HEIs
586109-EPP-1-2017-1-RO-EPPKA2-CBHE-SP-EDUQAS

web.elth.ucv.ro/eduqas

facebook.com/EDUQASErasmus

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the authors and contributors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

About the project ERASMUS+ EDUQAS “Implementation of Education Quality Assurance System via Cooperation of University- Business-Government in HEIs”

The wider objective of the project is to improve education quality assurance systems through development of efficient internal quality standards leading to better employability of students in Partner Countries Universities. The internal QA system is based on analysis of needs and capacities in Kazakh and Ukrainian HEIs, experiences and best practices from the successful quality assurance action line of the Bologna Process.

Main goals:

- to promote the creation of quality culture at various levels through motivation, trust, responsibility of students, institutional leadership, individual staff members;
- to elaborate proposals for the design of programmes on Bachelor and Master levels with the involvement of all stakeholders;
- to develop technologies of assessment quality of Bachelor and Master programmes; designed programmes should meet the objectives including learning outcomes;
- to conduct training for the QA specialist and academic staff;
- to improve affiliate network university-business-government, collaboration with the EU universities;
- to enhance internal university information systems of quality evaluation;
- to develop a corporate QA infrastructure based on ICT, on-line, mobile technologies.

Partnership:

- P1 - UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA, Craiova, Romania – Project coordinator
- P2 - KUNGLIGA TEKNISKA HOEGSKOLAN, Stockholm, Sweden
- P3 - UNIVERSITE DE LIEGE, Liege, Belgium
- P4 - UNIVERSITY OF PLOVDIV PAISII HILENDARSKI, Plovdiv, Bulgaria
- P5 - LATVIJAS UNIVERSITATE, Riga, Latvia
- P6 - UNIVERSITE DE LORRAINE, Nancy Cedex, France
- P7 - SIMON KUZNETS KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY OF ECONOMICS, Kharkiv, Ukraine
- P8 - LVIV POLYTECHNIC NATIONAL UNIVERSITY, Lviv, Ukraine
- P9 - DONETSK STATE UNIVERSITY OF MANAGEMENT, Mariupol, Ukraine
- P10 - NATIONAL METALLURGICAL ACADEMY OF UKRAINE, Dnipropetrovsk, Ukraine
- P11 - ABLAI KHAN UNIVERSITY OF INTERNATIONAL RELATIONS AND WORLD LANGUAGES, Almaty, Kazakhstan
- P12 - KAZAKH UNIVERSITY OF ECONOMY, FINANCE AND INTERNATIONAL TRADE, Astana, Kazakhstan
- P13 - INSTITUTE OF HIGHER EDUCATION, NATIONAL ACADEMY OF EDUCATION, Kyiv, Ukraine
- P14 - NATIONAL AGENCY FOR HIGHER EDUCATION QUALITY ASSURANCE, Kyiv, Ukraine
- P15 - MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE, Kyiv, Ukraine
- P16 - MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE, Astana, Kazakhstan
- P17 - HAUT CONSEIL DE L'EVALUATION DE LA RECHERCHE ET DE L'ENSEIGNEMENT, Paris, France

contents

Introduction	5
1. Удосконалення процедур “життєвого циклу” здобувачів вищої освіти P7 (Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця)	6
2. Удосконалення процедур “життєвого циклу” здобувачів вищої освіти P8 (Національний університет «Львівська політехніка»)	13
3. Удосконалення процедур “життєвого циклу” здобувачів вищої освіти P9 (Донецький державний університет управління)	18
4. Удосконалення процедур “життєвого циклу” здобувачів вищої освіти P10 (Національна металургійна академія України)	25

introduction

ESG 1.4 Standard:

Institutions should consistently apply pre-defined and published regulations covering all phases of the student “life cycle”, e.g. student admission, progression, recognition and certification.

The implementation of this standard acknowledges that the quality of student learning depends in part on the integrity and effectiveness of processes related to admission, progression, recognition and certification.

Admission

Admission is an institutional practice that usually rests on a set of formal policies. admission is regulated nationally and institutionally which means that, in some cases, institutions do not have much autonomy in this regard.

Progression

Collecting and analysing data on students, including on their progression, are essential responsibilities for higher education institutions and should be carried out regularly to look for patterns of success and failure and analyse and address their underlying causes.

Recognition

Final recognition decisions are made by the central government authority (Ministry of education and science of Ukraine) upon the advice of the ENIC/NARIC offices¹³ or by the ENIC/NARIC themselves; this means that where “recognition implies a right to admission, the higher education institutions are excluded from a decisionmaking process that affects them directly”. As with the general admission process, there are issues of institutional autonomy in national system of Ukraine that the QA process will need to take into account.

Certification

The Diploma Supplement is the most commonly used tool for this.

1. Удосконалення процедур “життєвого циклу” здобувачів вищої освіти

P7 (Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця)

ХНЕУ ім. С. Кузнеця під час своєї діяльності послідовно застосовує визначені наперед та опубліковані нормативні документи Університету (Положення, Методичні рекомендації, тощо), що охоплюють усі стадії «життєвого циклу» здобувачів вищої освіти, а саме: зарахування, досягнення, визнання та атестацію.

Щорічно Міністерство освіти та науки України розробляє Умови прийому на навчання у відповідному році (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Umovy-pryjomu-2021.pdf>). В ХНЕУ ім. С.Кузнеця на підставі затверджених умов прийому розробляються правила прийому до Університету (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Pravyla-pryjomu-do-HNEU-2021.pdf>). Правила прийому в університет визначають:

- кого саме та на підставі яких документів можуть прийняти на навчання в Університет;
- джерела фінансування здобуття вищої освіти;
- обсяги прийому та обсяги державного (регіонального) замовлення;
- строки та порядок прийому заяв та документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання;
- спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти;
- порядок формування та коригування рейтингових списків вступників та рекомендації до зарахування;
- порядок переведення на вакантні місця державного (регіонального) замовлення осіб, які зараховані на навчання за кошти фізичних, юридичних осіб на основі повної загальної середньої освіти;
- формування наказу про зарахування, додатковий конкурс, зарахування за рахунок цільового пільгового державного кредиту;
- особливості прийому на навчання до Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця іноземців та осіб без громадянства;

- порядок формування конкурсних пропозицій;
- забезпечення відкритості та прозорості при проведенні прийому до Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця.

В разі зміни інтересів здобувача освіти або з інших причин під час навчання здобувач вищої освіти може бути переведений:

- на іншу освітню програму в рамках однієї спеціальності;
- на іншу спеціальність в Університеті,
- на іншу форму здобуття освіти (очну, заочну);
- в інший заклад вищої освіти.

Окрім того, здобувач освіти може бути відрахований та поновлений до числа здобувачів освіти. Підстави щодо відрахування визначені в Законі України «Про вищу освіту». Нормативним підґрунтям щодо руху контингенту є «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти», затверджене наказом Міністерства освіти України № 245 від 15.07.1996 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0427-96#Text>) та «Положення про порядок переведення студентів та поновлення відрахованих осіб в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця»

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok-perevedennya-studentiv-ta-ponovlennya-vidrakhovanykh-osib-v-HNEU.pdf>).

Університет створює освітнє середовище, орієнтоване на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Відповідно до с.62 Закону України «Про вищу освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>) Університет забезпечує вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. На виконання цього закону в Університеті розроблено та оновлено «Порядок формування та реалізації вибіркової складової освітніх програм ХНЕУ ім. С. Кузнеця»

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Poryadok-formuvannya-ta-realizatsiyi-vybirkovoyi-skladovoyi-osvitnih-program-HNEU-im.-S.-Kuznetsya.pdf>).

Цей порядок визначає:

- для кожного рівня освіти типи (умовну назву) вибіркового освітніх компонентів. В Університеті це дисципліни за спрямуванням, майнори, вільні майнори, мейджори, маг-майнори, вибіркові навчальні дисципліни;
- процедури формування загальноуніверситетського пулу та пулу спеціальності (освітньої програми);
- процедури вибору освітніх компонентів здобувачами вищої освіти.

Окрім того, Університет створює можливості для здобувачів вищої освіти щодо академічної мобільності, у тому числі міжнародної.

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryad-ok-realizatsiyi-prava-na-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-u-HNEU.pdf>) визначає порядок:

- конкурсного відбору здобувачів вищої освіти;
- оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;
- оформлення індивідуальної академічної мобільності;
- звітування та оформлення документів після навчання в закладі-партнері;
- визнання періодів та результатів навчання здобувачів вищої освіти у закладі-партнері;
- перезарахування навчальних дисциплін, кредитів ECTS;
- ліквідація академічної різниці.

Здобувачі вищої освіти мають право здобувати не тільки формальну освіту, а і неформальну чи інформальну. Університет визнає результати навчання здобуті в системі неформальної чи інформальної освіти на підставі «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті в Харківському національному економічному університеті ім. С. Кузнеця»

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-neformalnu-inf-osvitu.pdf>).

У відповідності до Положення результати навчання, отриманні в системі неформальної чи інформальної освіти визнаються предметною комісією, яка створюється у відповідності до наказу ректора і містить у своєму складі: проректор (згідно з розподілом функціональних обов'язків); декан факультету, за яким закріплений здобувач вищої освіти; завідувач кафедри, за якою закріплений здобувач вищої освіти; гарант освітньої програми, на якій навчається здобувач вищої освіти; науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що пропонуються до перезарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті; представники наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету (тільки для аспірантів), представники молодіжної організації (для студентів).

За підсумками роботи предметна комісія формує протокол про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни (із зазначенням назви дисципліни, загальної кількості годин/кредитів, оцінки та підстави щодо перезарахування).

Рішення предметної комісії доводиться до відома ректора, після чого видається відповідний наказ, на підставі якого здобувачу вищої освіти перезараховується вказана дисципліна(и), вносяться данні до індивідуального навчального плану, відомостей успішності, академічної довідки.

Окрім того, в Університеті існує спрощена процедура визнання результатів неформальної освіти, отримані на он-лайн платформі «Прометеус», «Coursera»; курсів академії «CISCO»; міжнародними та національними програмами професійної сертифікації (CAP/CIPA, ACCA, CIMA, тощо), що регламентована наказами ректора Університету:

<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Nakaz-34-vid-15.01.2019-Pro-perezarahuvannya-navchalnyh-dystsyplin-v-ramkah-neformalnoyi-osvity.pdf>

<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Nakaz-115-vid-28.05.2019-Pro-perezarahuvannya-navchalnyh-dystsyplin-v-ramkah-neformalnoyi-osvity.pdf>

<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Nakaz-158-vid-02.09.2019-Pro-perezarahuvannya-navchalnyh-dystsyplin-v-ramkah-spivpratsi-z-GO-Prometeus.pdf> .

Результати навчання перезараховуються в разі виконання

наступних умов:

— назва дисципліни, передбаченої в начальному плані співпадає з назвою онлайн-курсу. У разі наявності відмінностей в назві курсу, кафедра, за якою закріплена дана дисципліна, розглядає зміст он-лайн курсу, перелік компетентностей, що формуються, та може прийняти рішення про пере- зарахування.

— наявний сертифікат, в якому зафіксовано прізвище, ім'я та по-батькові, оцінка за онлайн-курс.

— оцінка, отримана за он-лайн курс більша ніж 60 балів за 100 бальною шкалою.

Під час навчання здобувач освіти може реалізувати своє право на здобуття дуальної освіти. Дуальна освіта здійснюється на підставі договору між Університетом та роботодавцем (підприємством, установою, організацією тощо), що передбачає:

— порядок працевлаштування здобувача вищої освіти та оплати його праці;

— обсяг та очікувані результати навчання здобувача вищої освіти на робочому місці;

— зобов'язання Університету та роботодавця в частині виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану на робочому місці;

— порядок оцінювання результатів навчання, здобутих на робочому місці.

Здобуття дуальної освіти в Університеті регламентовано «Положенням про порядок організації та проведення підготовки фахівців за дуальною формою здобуття вищої освіти у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Polozhennya-pro-dualn-u-osvitu.pdf>).

Для незалежної перевірки рівня набутих результатів навчання в Університеті запроваджені письмові екзамени (іспити). Відповідно до «Положення про проведення письмових екзаменів (іспитів)

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/Polozhennya-pro-provedennya-pysmovykh-ekzameniv-lsptiv-u-HNEU-im.-S.Kuznetsya.pdf>) здобувачі освіти письмово складають екзамени (іспити), а комісія з виклада-

чів перевіряє їх роботи без титульних робіт (на яких зазначено прізвище, ім'я здобувача освіти), що забезпечує не упереджену думку та об'єктивність перевірки роботи. В разі не згоди з отриманою оцінкою, здобувач освіти має право подати апеляцію. Порядок розгляду апеляцій регламентовано «Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену (іспиту)»

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/Polozhennya-pro-apelyatsiyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-u-formi-ekzamenu-istrytu.pdf>). Враховуючі карантинні обмеження, що були викликані гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2 в Університеті розроблено:

— «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця»

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-organ-navch-protsesu.pdf>);

— «Положення про організацію оцінювання результатів навчання та якості вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця»

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Polozhennya-pro-organ-izatsiyu-otsinyuvannya-rezultativ-navchannya-Dyst.-tehnologiyi.pdf>);

— «Порядок проведення екзаменаційної сесії в умовах карантину в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця»

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Poryadok-provedennya-ekzamenatsijnoyi-sesiyi-v-umovah-karantynu-v-HNEU.pdf>), що дозволяє використовувати сайт персональних навчальних систем для перевірки рівня сформованих результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Рішення щодо присудження ступеня вищої освіти приймає екзаменаційна комісія з випускної атестації під час атестації здобувачів вищої освіти. Атестація в Університеті проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та/або кваліфікаційного іспиту за спеціальністю на підставі «Положення про атестацію випускників Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця»

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-atestat>

siyu-vypusknykiv-HNEU.pdf).

На період карантину в Університеті розроблений та діє «Порядок проведення атестації в умовах карантину в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця» (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Poryadok-provedennya-atestatsiyi-v-umovah-karantynu.pdf>), що дозволяє роботу екзаменаційної комісії з випускної атестації з використання он-лайн платформ (Zoom, Edumeet, тощо) та персональних навчальних систем.

На підставі рішення екзаменаційної комісії з випускної атестації Університет видає диплом про вищу освіту та додаток до диплому європейського зразка. Порядок видачі диплому та додатку до нього регламентовано «Положенням про замовлення, заповнення, видачу та облік документів про вищу освіту (наукові ступені) та додатка до них, академічну довідку у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця» (2020 – 2021 навчальний рік). Університет визначає вимоги до диплому з відзнакою, окрім того в додатку до диплому європейського зразка визначено особливі досягнення здобувача освіти (переможець олімпіад, конкурсів), періоди та результати навчання за програмами академічної мобільності, визнані результати навчання, що були отримані в неформальній та інформальній освіті.

2. Удосконалення процедур “життєвого циклу” здобувачів вищої освіти

Р8 (Національний університет «Львівська політехніка»)

«Життєвий цикл здобувачів вищої освіти» у Національному університеті «Львівська політехніка» (НУЛП) регламентується низкою процедур, що визначені затвердженими у встановленому порядку нормативними документами академії.

Щорічно на підставі правил прийому Міністерства освіти та науки України розробляються Умови прийому на навчання у відповідному році

(<https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/2074/pravyla2020.pdf>). Правила прийому в університет визначають:

- Вимоги до рівня освіти вступників.
- Фінансування підготовки фахівців.
- Терміни приймання заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання у 2020 році.
- Порядок приймання заяв і документів для вступу до Університету.
- Організація і проведення конкурсу.
- Формування та оприлюднення рейтингового списку вступників.
- Надання рекомендацій для зарахування.
- Реалізація права вступників на вибір місця навчання коригування списку рекомендованих до зарахування.
- Переведення на вакантні місця державного замовлення осіб, які зараховані на навчання за кошти фізичних, юридичних осіб на основі повної загальної середньої освіти.
- Наказ про зарахування Зарахування до Університету на вакантні та звільнені місця протягом перших днів навчання та зберігання робіт вступників.
- Особливості прийому на навчання іноземців та осіб без громадянства до Університету.
- Забезпечення відкритості та прозорості при проведенні прийому до Університету.

- Спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти.

НУЛП забезпечує вибір дисциплін в обсязі передбаченому чинним законодавством на підставі Порядку вибору студентами навчальних дисциплін Національного університету «Львівська політехніка»

(<https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/2002/svolp0103.pdf>). Для реалізації права здобувачів освіти щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії в університеті діє інформаційна система, яка пов'язана із університетською системою “Деканат”. Впродовж двох місяців після зарахування вони формують індивідуальний навчальний план, який уможливорює попередній вибір навчальних дисциплін здобувачами освіти із їх переліку, який запропонований університетом на кожен навчальний семестр навчального року. Виключенням є перший навчальний семестр першого навчального року здобувача освіти, у якому вибір дисциплін відсутній. На основі сформованого у навчальному плані освітньої програми переліку дисциплін на вибір здобувач освіти через індивідуальний (особистий) електронний кабінет зголошується на вибір дисципліни. На основі цієї інформації формується графік навчального процесу із врахуванням вибору здобувачів освіти. Індивідуальний навчальний план студента складають на кожний навчальний рік, його затверджує директор інституту. Індивідуальний навчальний план студента – це документ, за яким здійснює навчання окремих студентів упродовж навчального року. Він містить інформацію про перелік і послідовність вивчення навчальних дисциплін, обсяги навчального навантаження студентів із усіх видів навчальної діяльності та відповідні форми контролю (додаток). Індивідуальний навчальний план студент формує на підставі освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців відповідного рівня вищої освіти певної спеціальності, затвердженого ректором (проректором) Національного університету «Львівська політехніка» (надалі – Університет). Допомогу студентам у формуванні цих планів надають працівники деканату та куратори академічних груп (тьютори). Формуючи індивідуальний навчальний план студента на наступний навчальний рік, враховують фактичне виконання індивідуального навчального плану попереднього навчального року. Індивідуальний навчальний план студента формується на підставі Положення про формування та реалізацію індивідуальних навчальних планів студентів

(<https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/2001/cvo0102polozhennyaproformuvannyatarealizaciyuindyvidualnyhnavchalnyhplanivstudentiv.pdf>).

Аналізування ставлення стейкхолдерів до формування та реалізації освітніх програм здійснюється на підставі Положення про опитування стейкхолдерів у Національному університеті «Львівська політехніка»

(<https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/2/24/paragraphs/14918/proekt-standart-v-o-opituvannya-nulp-red3-1.pdf>). Опитування стейкхолдерів здійснюється з метою:

- своєчасного виявлення слабких сторін і загроз в освітній діяльності Університету, позитивних практик та їх популяризацію;
- врахування потреб зацікавлених сторін і суспільства при розробленні та періодичному перегляді освітніх програм, організації освітнього процесу;
- здійснення освітньої діяльності на засадах студентоцентрованого підходу;
- забезпечення відповідності програмних компетентностей за освітніми програмами стандартам вищої освіти, професійним стандартам,
- відповідності міжнародним стандартам (за наявності) та актуальним вимогам ринку праці;
- забезпечення належної якості вищої освіти для гарантування придатності до працевлаштування за фахом;
- розроблення пропозицій щодо підвищення якості вищої освіти та освітньої діяльності Університету з інформуванням про це стейкхолдерів;
- здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Університету.

Відповідно завданнями опитувань є:

- своєчасне отримання об'єктивної інформації способом проведення опитувань стейкхолдерів, залучаючи їх і до формування анкет;
- верифікація та аналізування отриманої інформації, узагальнення результатів;
- підготовка звітів за результатами опитувань, оприлюднення результатів та поширення інформації для забезпечення учасників

зворотним зв'язком;

- обговорення результатів опитувань на засіданнях кафедр, науково-методичних комісій спеціальностей, Вчених рад ННІ, науково-методичної ради Університету, Вченої ради Університету та інших;
- моніторинг врахування результатів опитувань в системі внутрішнього забезпечення якості.

Ще одним аспектом життєвого циклу студента є академічна мобільність, яка регулюється Положення про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників у Національному університеті «Львівська політехніка»

(<https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/2007/svo0203polozhennyaproakademichnumobilnist.pdf>). Положенням передбачені такі правила академічної мобільності:

— Учасники освітнього процесу, які є здобувачами вищої освіти в межах програм внутрішньої мобільності, зараховуються до ЗВО (наукових установ) – партнерів в Україні як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки здобувачів вищої освіти українського ЗВО (наукової установи) на період реалізації права на академічну мобільність.

— Учасники освітнього процесу, які реалізують своє право на міжнародну академічну мобільність в закордонній організації-партнері, слідує правилам організаційного оформлення згідно з законодавством країни перебування.

— Здобувачі вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, не відраховуються з Університету на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

— Академічна мобільність студентів, аспірантів Університету реалізується без збільшення нормативного терміну навчання за спеціальністю під час навчального чи календарного року або під час канікул чи академічної відпустки.

— На термін навчання за програмами ступеневої чи кредитної академічної мобільності студентів чи аспірантів Університету встановлюють індивідуальний графік навчання. У разі участі в інших формах академічної мобільності встановлення індивідуального графіка необхідне лише у випадках, якщо термін мобільності

охоплює період семестрового контролю в Університеті.

— Обов'язковою умовою ступеневої та кредитної мобільності є її програма, погоджена з головою НМК/гарантом освітньої програми (або науковим керівником аспіранта) із зазначенням навчальних дисциплін (чи переліком наукових досліджень), які учасник академічної мобільності вивчатиме (чи виконуватиме) в організації-партнері.

Визнання результатів навчання отриманих в неформальній освіті здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті в Національному університеті «Львівська політехніка» (<https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/2139/poryadok-viznannya-rezultat-iv-navchannya.pdf>). Оцінювання та визнання результатів навчання. Атестація студентів" нормативних документів НУ "Львівська політехніка" за посиланням: <https://lpnu.ua/documents>. А також, в п. 6.1. Правил прийому до аспірантури зазначено, що вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

3. Удосконалення процедур “життєвого циклу” здобувачів вищої освіти

Р9 (Донецький державний університет управління)

ДонДУУ під час своєї діяльності послідовно застосовує визначені наперед та опубліковані нормативні документи Університету (Положення, Методичні рекомендації, тощо), що охоплюють усі стадії «життєвого циклу» здобувачів вищої освіти, а саме: зарахування, досягнення, визнання та атестацію.

Щорічно Міністерство освіти та науки України розробляє Умови прийому на навчання у відповідному році (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/vstupna-kampaniya-2021/umovi-prijomu-dlya-zdobuttya-vishoyi-osviti-2021-roku>). В ДонДУУ на підставі затверджених умов прийому розробляються правила прийому до Університету (https://dsum.edu.ua/storage/documents/vstyp/Правила_прийому_2021.pdf).

Правила прийому в університет визначають:

- кого саме та на підставі яких документів можуть прийняти на навчання в Університет;
- джерела фінансування здобуття вищої освіти;
- обсяги прийому та обсяги державного (регіонального) замовлення;
- строки та порядок прийому заяв та документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання;
- спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти;
- порядок формування та коригування рейтингових списків вступників та рекомендації до зарахування;
- порядок переведення на вакантні місця державного (регіонального) замовлення осіб, які зараховані на навчання за кошти фізичних, юридичних осіб на основі повної загальної середньої освіти;
- формування наказу про зарахування, додатковий конкурс, зарахування за рахунок цільового пільгового державного кредиту;
- особливості прийому на навчання до Донецького державного університету управління іноземців та осіб без громадянства;
- порядок формування конкурсних пропозицій;

— забезпечення відкритості та прозорості при проведенні прийому до Донецького державного університету управління.

В разі зміни інтересів здобувача освіти або з інших причин під час навчання здобувач вищої освіти може бути переведений:

- на іншу освітню програму в рамках однієї спеціальності;
- на іншу спеціальність в Університеті,
- на іншу форму здобуття освіти (очну, заочну);
- в інший заклад вищої освіти.

Окрім того, здобувач освіти може бути відрахований та поновлений до числа здобувачів освіти. Підстави щодо відрахування визначені в Законі України «Про вищу освіту». Нормативним підґрунтям щодо руху контингенту є «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти», затверджене наказом Міністерства освіти України № 245 від 15.07.1996 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0427-96#Text>) та «Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в Донецькому державному університеті управління» [https://dsum.edu.ua/storage/documents/Положення про порядок відрахування_переведення.pdf](https://dsum.edu.ua/storage/documents/Положення_про_порядок_відрахування_переведення.pdf)

Переважає більшість питань, що пов'язані власне з навчанням здобувачів освіти у ДонДУУ, регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у Донецькому державному університеті управління» (Положення про організацію освітнього процесу), яке доповнюється низкою окремих Положень, що конкретизують та деталізують відповідні процедури у певних сферах навчальної діяльності та на певних етапах «життєвого циклу» здобувачів освіти.

Університет створює освітнє середовище, орієнтоване на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Відповідно до ст.62 Закону України «Про вищу освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>) Університет забезпечує вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС,

передбачених освітньою програмою освіти. На виконання цього закону в Університеті розроблено та оновлено «Положення про формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти у Донецькому державному університеті управління» (Положення про формування індивідуальних освітніх траєкторій)

Це положення визначає:

— Структуру каталогу вибіркових дисциплін, який складається з загальних курсів, призначених формувати у здобувачів набір Soft skills та фахових курсів метою яких є розширення компетентностей, що визначають певні освітні програми

(<https://dsum.edu.ua/uk/syllabuses>)

— Процедуру й строки вибору дисциплін. Також здобувачів пропонується відео-інструкція роботи з «Каталогом»

— Механізм, принципи формування міжфакультетських груп.

З метою ефективного вивчення іноземної мови в ДонДУУ створені можливості вивчення іноземної мови в групах за рівнем знання мови. Для цього на початку кожного навчального року викладачами кафедри іноземних мов проводиться онлайн-тестування і коротка співбесіда для оцінки словникового запасу здобувача, вміння читати і сприймати мову на слух

Окрім того, Університет створює можливості для здобувачів вищої освіти щодо академічної мобільності, у тому числі міжнародної.

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Донецькому державному університеті управління (Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність) визначає порядок:

— конкурсного відбору здобувачів вищої освіти;

— оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;

— оформлення індивідуальної академічної мобільності;

— звітування та оформлення документів після навчання в закладі-партнері;

— визнання періодів та результатів навчання здобувачів вищої освіти у закладі-партнері;

- перезарахування навчальних дисциплін, кредитів ECTS;
- ліквідація академічної різниці.

Невід'ємною складовою «життєвого циклу» здобувачів вищої освіти є практична підготовка, що спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття та удосконалення практичних навичок і умінь за обраною спеціальністю. Основні вимоги до планування, організації, змісту проведення та підбиття підсумків практичної підготовки студентів ДонДУУ регламентуються «Положенням про проведення практик студентів Донецького державного університету управління» (Положення про практику)

Здобувачі вищої освіти мають право здобувати не тільки формальну освіту, а і неформальну чи інформальну. Університет визнає результати навчання здобуті в системі неформальної чи інформальної освіти на підставі «Положення про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті» (Положення про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті).

У відповідності до Положення результати навчання, отримані в системі неформальної чи інформальної освіти визнаються предметною комісією, яка створюється у відповідності до наказу ректора і містить у своєму складі гаранта освітньої програми, за якою навчається здобувач вищої освіти; науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що пропонуються до перезарахування на підставі визнання результатів навчання здобутих у неформальній/інформальній освіті; представники ради молодих вчених Університету, представники студентського самоврядування.

За підсумками роботи предметна комісія формує протокол про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни (із зазначенням назви дисципліни, загальної кількості годин/кредитів, оцінки та підстави щодо перезарахування).

Рішення предметної комісії доводиться до відома ректора, після чого видається відповідний наказ, на підставі якого здобувачу вищої освіти перезарахується вказана дисципліна(и), вносяться данні до індивідуального навчального плану, відомостей успішності, академічної довідки.

Під час навчання здобувач освіти може реалізувати своє право на здобуття дуальної освіти. Дуальна освіта здійснюється на підставі договору між Університетом та роботодавцем (підприємством, установою, організацією тощо), що передбачає:

- порядок працевлаштування здобувача вищої освіти та оплати його праці;
- обсяг та очікувані результати навчання здобувача вищої освіти на робочому місці;
- зобов'язання Університету та роботодавця в частині виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану на робочому місці;
- порядок оцінювання результатів навчання, здобутих на робочому місці.

Здобуття дуальної освіти в Університеті регламентовано «Тимчасовим положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти у Донецькому державному університеті управління (Тимчасове положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДонДУУ).

Питання оцінювання навчальних досягнень студентів, набуття ними відповідних компетентностей та програмних результатів навчання регламентуються:

- «Положенням про оцінювання знань студентів Донецького державного університету управління» (Положення про оцінювання знань студентів ДонДУУ) та «Правилами призначення академічних стипендій у Донецькому державному університеті управління» (Правила призначення академічних стипендій) в частині підвищення мотивації студентів до активного свідомого навчання, систематичної самостійної роботи та відповідальності за результати навчальної діяльності, забезпечення здорової конкуренції у навчанні, створення умов для порівняння навчальних досягнень студентів в процесі отримання вищої освіти, визначення підстав для призначення академічних стипендій студентам, які навчаються за рахунок коштів державного бюджету, додаткового заохочення студентів до участі у науковій, спортивній, культурно-масовій та громадській діяльності.
- «Положенням про порядок призначення та виплати стипендій студентам, аспірантам і докторантам Донецького державного

університету управління» (Положення про стипендіальне забезпечення ДонДУУ) в частині правових та організаційних засад призначення академічних і соціальних стипендій, а також матеріальної допомоги та матеріального заохочення здобувачів вищої освіти.

В разі не згоди з отриманою оцінкою, здобувач освіти має право подати апеляцію. Порядок розгляду апеляцій регламентовано «Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів Донецького державного університету управління» (Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів). Враховуючі карантинні обмеження, що були викликані гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2 в Університеті діє Положення про дистанційне навчання у Донецькому державному університеті управління (Положення про дистанційне навчання) та «Порядок проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання» (Додаток до «Положення про організацію освітнього процесу в ДонДУУ») (Положення про організацію освітнього процесу); який містить процедури проведення всіх форм контролю знань і атестації здобувачів в умовах дистанційного навчання.

Рішення щодо присудження ступеня вищої освіти приймає екзаменаційна комісія під час атестації здобувачів вищої освіти. Атестація в Університеті проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та/або кваліфікаційного іспиту за спеціальністю на підставі «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Донецькому державному університеті управління» (Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії).

На період карантину в Університеті розроблений та діє «Порядок проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання» (Додаток до «Положення про організацію освітнього процесу в ДонДУУ») (Положення про організацію освітнього процесу), що дозволяє роботу екзаменаційної комісії з використанням он-лайн платформ (Zoom, MS Teams, тощо) та персональних навчальних систем.

На підставі рішення екзаменаційної комісії з випускної атес-

тації Університет видає диплом про вищу освіту та додаток до диплому європейського зразка. Порядок видачі диплому та додатку до нього регламентовано «Положення про порядок виготовлення, процедуру і підстави для видачі дипломів в Донецькому державному університеті управління». (Положення про порядок виготовлення диплому) (2020 – 2021 навчальний рік). Університет визначає вимоги до диплому з відзнакою, окрім того в додатку до диплому європейського зразка визначено особливі досягнення здобувача освіти (переможець олімпіад, конкурсів), періоди та результати навчання за програмами академічної мобільності, визнані результати навчання, що були отримані в неформальній та інформальній освіті.

4. Удосконалення процедур “життєвого циклу” здобувачів вищої освіти

Р10 (Національна металургійна академія України)

«Життєвий цикл» здобувачів вищої освіти у Національній металургійній академії України (НМетАУ) регламентується низкою процедур, що визначені затвердженими у встановленому порядку нормативними документами академії. При цьому основним нормативним документом є "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НМетАУ

(https://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_svzya_nmetau_2018.pdf), яке у відповідності до ESG-2015 визначає базові засади отримання вищої освіти студентами та аспірантами академії, зокрема щодо реалізації концепції студентоцентрованого освітнього процесу, процедур прийому на навчання, оцінювання здобувачів вищої освіти та атестації випускників.

Усі питання, що пов'язані з зарахуванням здобувачів вищої освіти на навчання до НМетАУ, регламентуються Правилами прийому (https://nmetau.edu.ua/file/pp_nmetau2021_pl_sveta.pdf), які формуються згідно зі щорічно затверджуваними Міністерством освіти і науки України умовами прийому до ЗВО (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Umovy-pryjomu-2021.pdf>) та затверджуються вченою радою НМетАУ. Правилами визначаються строки та порядок прийому заяв та документів для участі у конкурсному відборі до НМетАУ, процедури з організації та проведення конкурсного відбору та зарахування на навчання, спеціальні умови участі в конкурсному відборі, особливості переведення на вакантні місця державного (регіонального) замовлення осіб, які зараховані на навчання за кошти фізичних або юридичних осіб, порядок формування та коригування рейтингових списків вступників та рекомендації до зарахування тощо.

Переважає більшість питань, що пов'язані власне з навчанням здобувачів освіти у НМетАУ, регламентуються "Положенням про організацію освітнього процесу у НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/organizatsiya_osvit._prots.pdf), яке доповнюється низкою окремих Положень, що конкретизують та деталізують відповідні процедури у певних сферах навчальної діяльності та на

певних етапах "життєвого циклу" здобувачів освіти.

Забезпечення права здобувачів освіти на формування власної траєкторії навчання регламентується:

— в частині реалізації права на академічну мобільність, у тому числі міжнародну, - "Положенням про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність учасників освітнього процесу НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_nmetau.pdf), "Положенням про визнання документів про середню, середню професійну, професійну та вищу освіту, що видані навчальними закладами інших держав, у НМетАУ"

(https://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_viznannya_dokumentiv.pdf);

— в частині формування індивідуального навчального плану - "Положенням про організацію освітнього процесу у НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/organizatsiya_osvit._prots.pdf), яке визначає форму, порядок формування і ведення індивідуального навчального плану, та " Організаційно-методичними засадами забезпечення вибіркової складової освітньо-професійних програм підготовки фахівців у НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/omz_zvsopppf.pdf), які регламентують процедури щодо реалізації права здобувача на вибір не менше 25% навчальних дисциплін.

Участь здобувачів освіти в процедурах періодичного перегляду та оновлення освітніх програм забезпечується як завдяки їх безпосередній участі в роботі Груп забезпечення якості освітніх програм, що регламентована "Положенням про групи забезпечення якості освітніх програм НМетАУ"

(https://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_gzyaop_nmetau.pdf), так і шляхом урахування думок та зауважень студентів, що висловлюються ними під час анкетувань та опитувань, зміст, періодичність та порядок проведення яких унормовується "Положенням про анкетування (опитування) здобувачів вищої освіти НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_anketuvannya.pdf).

Невід'ємною складовою "життєвого циклу" здобувачів вищої освіти є практична підготовка, що спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь за відповідною спеціальністю. Основні вимоги до планування, організації, змісту проведення та підбиття підсумків практичної підготовки студентів НМетАУ регламентуються "Положенням про проведення

практики студентів НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/provedennya_praktiki.pdf).

Питання оцінювання навчальних досягнень студентів, набуття ними відповідних компетентностей та програмних результатів навчання регламентуються:

— "Положенням про організацію освітнього процесу у НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/organizatsiya_osvit._prots.pdf) в частині визначення основних видів та форм педагогічного контролю, правил їхнього проведення, формування та затвердження критеріїв оцінювання, документування та оскарження результатів тощо;

— "Положенням про рейтингову систему оцінювання досягнень студентів НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_reyting_studentiv_nmetau-zmini.pdf) та "Правилами призначення академічних стипендій у НМетАУ"

(https://nmetau.edu.ua/file/pravila_priznachennya_as.pdf) в частині підвищення мотивації студентів до активного свідомого навчання, систематичної самостійної роботи та відповідальності за результати навчальної діяльності, забезпечення здорової конкуренції у навчанні, створення умов для порівняння навчальних досягнень студентів в процесі отримання вищої освіти, визначення підстав для призначення академічних стипендій студентам, які навчаються за рахунок коштів державного бюджету, додаткового заохочення студентів до участі у науковій, спортивній, культурно-масовій та громадській діяльності.

— "Положенням про стипендіальне забезпечення осіб, які навчаються в НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_szo.pdf) в частині правових та організаційних засад призначення академічних і соціальних стипендій, а також матеріальної допомоги та матеріального заохочення здобувачів вищої освіти.

Питання, що пов'язані з відрахуванням студентів НМетАУ, поновленням до складу студентів НМетАУ осіб, які були відраховані з НМетАУ або з інших закладів вищої освіти України, поновлення до навчання студентів НМетАУ, які отримали академічну відпустку, переведення студентів НМетАУ з однієї спеціальності (освітньої (наукової) програми) на іншу в межах однієї галузі знань, переведення студентів НМетАУ з однієї форми навчання на іншу, переведення студентів НМетАУ з одного джерела фінансування на інше в межах освітньої (наукової) програми, переведення на навчання до НМетАУ студентів, які навчаються в інших закла-

дах вищої освіти, визначення та ліквідації академічної різниці та надання академічної студентам відпустки, регламентуються "Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення студентів, які навчаються у НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_poryadok_vidrahuvannya.pdf).

НМетАУ приділяє постійну увагу створенню сприятливих умов для розвитку і формування високих професійних і моральних якостей студентів, заохоченню їх до активної участі у громадському житті, формуванню у них активної життєвої позиції, поваги до законів держави, національної свідомості і самосвідомості, гуманізму, духовності, творчого мислення, прагнення до міцного здоров'я, активного способу життя, встановлення міжособистісних відносин. Діяльність структурних підрозділів академії і науково-педагогічних працівників у цій сфері визначається "Положенням про виховну роботу у НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_vihovnu_robotu_nmetau.pdf).

Атестація здобувачів вищої освіти по завершенні навчання на певній освітній програмі у НМетАУ у формі публічного захисту випускної кваліфікаційної роботи та/або підсумкового кваліфікаційного іспиту за процедурою, що визначена затвердженими вченою радою нормативними документами "Організація виконання випускних кваліфікаційних робіт у НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/organizatsiya_vikonannya_vipusknih_kvalifikatsiynih_robit_u_nmetau_2016.pdf) та "Положення про екзаменаційні комісії НМетАУ" (https://nmetau.edu.ua/file/ekzamenatsiyne_komisiya.pdf), яке зокрема визначає вимоги академії до дипломів з відзнакою та регламентує апеляційні процедури щодо результатів атестації.

На підставі рішення екзаменаційної комісії НМетАУ видає здобувачеві Диплом про вищу освіту та Додаток до диплому європейського зразка із зазначенням особливих досягнень здобувача освіти (переможець олімпіад, конкурсів), періодів та результатів навчання за програмами академічної мобільності.

**REGULATION OF STUDENTS "LIFE-CYCLE"
IN THE CONTEXT OF
WP2 QUALITY ASSURANCE POLICY AND STRATEGY
DEVELOPMENT (UKRAINIAN CASE)**